

A Nászadíja-himnuszt rejtélyes igék sorozatának tekintjük, s e bra'hmanokra – mint láncfonalakra – a saját vízióink vetülékfonalait fűzve megszöjűk a teremtés himnuszának mai szövetét.

VII. A TEREMTÉS HIMNUSZA¹

¹ A Nászadíja-himnuszt védikus eredetiből fordította (Pannonhalma, 1976), a rejtélyes igéket magyar nyelven visszateremtette (Budapest, 1989) ©Fórizs László. Megjelent in *Rigvéda – teremtéshimnuszok*, VII. fejezet. Budapest, 1994.

*Nem nem-lét volt, és nem volt lét sem akkor,
Nem volt ég és az égen túl a menny sem.*

Még nincsenek építőkövek,
a lét és nem-lét eresztékei
még nem szilárdultak meg
Nincs idő, nincs tér, nincs anyag;
nincs sem lét, sem nem-lét,
semmi nincs.

De ez a semmi több mint a lét,
több mint a nem-lét.
Még minden lehet, nem dőlt el a sors.
Ez a semmi szabad.
Még nem vált ketté az Egy.

*Nem volt halhatatlanság és halál sem.
Éj s nap közt nem volt különbségtevő-jel.*

Nincs különbségtevő jel,
nincs határvonal,
mely a létet a nem-léttől,
az éjt a nappaltól,
a sötétséget a világosságtól,
az igazat a hamistól,
a halált az élettől elválasztaná.

Egyetlen jel hiányzik,
egyetlen választóvonal,
de enélkül a jel nélkül
nincs lét, nincs nem-lét,
nincsenek viszonyok,
nincs törvény, nincs teremtés,
nincs mindenség.

Enélkül a jel nélkül
nincsenek feltételek.
Amíg a feltételek hiányoznak,
a lehetőből nem lesz levő,
a semmiből nem lesz minden.

*Csak az Egy lélegzett, lehelet nélkül,
Önerejéből. Nem volt semmi más ott.*

A lét a megnyilvánult,
a kifejlődött, a létrejött birodalma;
a nem-lét a még meg nem nyilvánult,
ki nem fejlődött, létre nem jött lehetőségeké.

A nem-lét a lét ellentéte, mégis
valójában mindketten egymást feltételezik;
egymásra épülnek, egymást állítják.

Igazi természetük azonban a tagadás.
Éppen ez a titok. Igen, a lét és a nem lét:
egyként tagadás, az Egynek a tagadása.

Nem létezik, nem működik, nem cselekszik:
az Egy lehelet nélkül lélegzik magától.
Önmagát lélegzi be, önmagát lélegzi ki.

Önmaga második nélkül, mindenféle jel nélkül,
a lét és nem-lét minden attribútuma nélkül.

*Ki oltalmazta s hol, ha bármi mozdult?
Víz volt talán és feneketlen mélység?*

A víz testvére a létnek.
Miként a lét, a víz is
minden alakot magára ölt,
mindenhová benyomul,
minden utat kipróbál.

Erős a víz és kitartó,
mint az igazi tanítvány.
Ráér, nem siet, van ideje.
Tudja, a legrövidebb úton
ritkán érhet célba.

És lám, kivájja a sziklát,
elmossa a töltést; áttöri a gátat.

*Sötétet akkor sötétség borított
Mindenütt jel-nélküli óceán honolt.*

Áldozati csend.
Teremtés előtti sötétség,
születés előtti éjszaka,
a készülődés, a feszült várakozás ideje.

Alakot nem öltött víz,
mederbe nem zárt folyam,
érzékeltetlen vibrálás,
láthatatlan remegés.

Ott lüktet már
meghatározhatatlanul,
de mégisincs még jelen.

*Üresség burkolta a létbe lépőt,
Amint az Egy felkelt izzó erővel.*

Ez az igazi áldozat,
az igazi ön-feláldozás.
Ez az egyetlen igazi születés,
az Egy megszületése.
Egy a Szülő és Egy a Született.

A sötétség meghasadt.
Az Egy születésével
maga a lét születik meg.
A megszületett létbe öltözik,
a szülő pedig visszahúzódik a nem-létbe.

*Termékenyítő s termékeny hatalmak:
Energia mélyen, felül lökések.*

Ez a fogamzás pillanata.
Alul a lehetők óceánja, felül a szellem tüze.
A tűz rohan, lobog, nincs ideje.
Az ég felé törve repülne, de csak mindent eléget.
A víz mindennek aláterül, mélye mindent lehúz.
Nem bírja elviselni a tüzet,
mégis egyetlen reménye a tűz.

A víz édesanyja a létnek. Titkon szerelmes a tűzbe.
Hőre, éltető erőre vár, hogy megtermékenyüljön.
Egyedül a tűz adhatja vissza a szabadságát.
És egy forró ölelésben a tűz átadja hőjét a víznek
s lám nincs többé se víz, se tűz,
csak pára szárnyal szabadon az egeken át.

Az igazi szabadság elviselhetetlen.
Az egész nem szakadhat szét anélkül,
hogy ne szűnne meg egész lenni.
Az igazi szerelem elviselhetetlen.
A rész nem lehet egész anélkül,
hogy ne szűnne meg rész lenni.

Tűz és víz nászából születik az élet.

*A vágy volt, ami feltámadt először,
S első csirája lett az értelemnek.*

A magára hagyott lét,
a járni, fejlődni engedett teremtés
bizonytalanul teszi meg első önálló mozdulatait,
de már megvan benne minden képesség,
hogy alakot öltjön, hogy járni tudjon,
hogy élni megtanuljon.

Ösztönös irányulás hajtja,
kitapinthatatlan belső hajtóerő üzi.
Meg akar nyilvánulni,
meg kell nyilvánulnia,
legszebb ruháját kell felvennie,
meg kell mutatnia magát.

*A látók szívükben bölcsen kutattak,
S nem-létben lelték meg a lét bilincseit.*

A lét egyetlen, adott: megszületett.
A lehetőségek eltűntek, visszahúzódtak;
de hatásuk mégis jelen van a levők világában.
Észrevétlenül, a felszín alatt a lét bennük gyökerezik.
Az egyetlen jelenbeli történés gyökereivel
az összes múltbeli és az összes jövőbeli
lehetőségbe kapaszkodik.

*Mérőzsinórjuk kifeszült erősen,
Hol volt a lenn és merre volt a fenn ott?*

Az építőkövek nem léteznek,
nem létezhetnek örökké.
Lét és nem lét egyként tagadás.
De ha sem az idő, sem a tér,
sem az anyag nem eleve adott,
hanem maguk is létrejönnek a teremtés során,
akkor semmi szilárd alap nem marad
a kutató elme számára,
amire támaszkodhatna.

Nemcsak a látó és a látvány,
az észlelő és az észlelt tárgy,
a szubjektum és az objektum,
de a teremtő és a teremtett,
sőt a lét és a nem-lét
még mélyebb ellentétpárja is szertefoszlik.

De mibe kapaszkodják viszonyokra épülő
gondolkodásunk ott, ahol nincsenek viszonyok?

*Ki az, ki tudja s itt ki mondja majd el,
Honnét keletkezett, honnan e teremtés?*

Megismerhetjük-e valaha a megismerhetetlent?
Közölheti-e velünk valaki a közölhetetlent?
Ki mondhatja ki a kimondhatatlant?

*Az istenek? Hisz később jöttek ők is!
Honnan ered hát, óh, ki tudja akkor?*

Az istenek sem segíthetnek rajtunk.
A világegyetem nélkül
a mindenség erőinek parancsoló,
azokat kormányzó istenek is
elveszítik létük alapját.
Hiszen mit kormányozzon Agni, ha nincs tűz?
Minek parancsoljon Váju, ha nincs szél?
Kiket vezessen Indra, ha nincs Agni, nincs Váju
és nincs a többi isten?

*Legfőbb mennyből ki letekint reája,
Talán az tudja, vagy nem tudja Ő sem.*

A megnyilvánult világ léte elválaszthatatlan
annak lététől, akinek számára megnyilvánul.
Létük nem lehet független egymástól.
Nincs független lét. Ami független,
Az nem lét, nem nem-lét.

De mihez kezdhet bármilyen létező
értelem a teremtés titkával,
ha egyszer maga is belépett a létbe,
s létrejöttként maga sem független?

*Ez a teremtés létező mitől lett?
Talán magát formálta meg, talán nem.*

És ha maga formálta magát?
Nem, még akkor sem tudhat meg semmit.
Még magát sem szemlélheti önmagaként,
mert a létbe lépett magára pillantva
szükségképpen valami mást lát,
magát tapasztalva szükségképpen
valami mást tapasztal,
magát formálva szükségképpen
valami mást formál.

Önmagát szemlélve kettéválik az Egy.